

УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Вознюк А.М.,

*студентка кафедри національної економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: voznuakalyona@gmail.com*

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що сучасні вимоги адміністрування податків і зборів в Україні, вимагають налагодженої надійної системи бухгалтерського обліку, оскільки в умовах трансформації законодавства та державної податкової політики першочергове значення набуває економічне зростання, що є результатом сприятливого середовища функціонування підприємств в країні та ефективних управлінських рішень, які не можливо прийняти без відповідного інформаційного забезпечення. Існуючий на сьогодні підхід до ведення обліку розрахунків із податку на додану вартість (далі – ПДВ) спрямований на реалізацію фіскальної функції податкової політики, а тому виникає необхідність удосконалення методики обліку розрахунків за ПДВ на підприємстві.

Дослідження теоретичних і методичних засад бухгалтерського обліку розрахунків підприємства із ПДВ розглянуто у працях Т. В. Білобровенко [1], І. Є. Волошенюк [2], О. І. Малишкін [3], К. К. Уллубієва [4], В. П. Шеремета [5], тощо. Проте, важливим проблемним питанням, яке потребує вирішення, є розробка науково-обґрунтованого підходу до ведення окремого бухгалтерського обліку оподатковуваних і неоподатковуваних ПДВ операцій, за допомогою якого можна з найбільшою точністю розподілити податковий кредит при одночасному здійсненні оподатковуваних і неоподатковуваних ПДВ операцій, що дозволить забезпечити управлінський персонал повною та достовірною інформацією про вартість активів та величину зобов'язань підприємства.

Порядок розподілу податкового кредиту між оподатковуваними та неоподатковуваними операціями регламентовано ст. 199 ПКУ [6].

Проведений аналіз законодавчої бази та нормативно-правових документів щодо обліку розрахунків із ПДВ встановив, що відсутня типова форма первинного документу, в якому відображався розподіл сум податкового кредиту з ПДВ між оподатковуваними і неоподатковуваними операціями. Наявність такого документа слугувало б доказовою базою для правильності включення суб'єктом господарювання нарахованих сум ПДВ до податкового кредиту. Враховуючи практичний досвід в частині ведення розрахунків із ПДВ, слід відмітити, що управлінському персоналу необхідна інформація про розрахунки за ПДВ щодо розподілу сум податкового кредиту між операціями, що обкладаються та не обкладаються ПДВ.

Задля покращання процесу документування розрахунків за ПДВ в частині розподілу сум податкового кредиту між оподатковуваними і неоподатковуваними операціями пропонуємо розробити Розрахунок розподілу

сум податкового кредиту між оподатковуваними і неоподатковуваними операціями. Такий документ буде мати типову та уніфіковану форму і виконуватиме роль управлінської документації, а також дозволить бухгалтеру ідентифікувати суми, які слід включити складу сум податкового кредиту з ПДВ, або складу витрат звітного періоду.

Автоматизація такого виду робіт сприятиме зниженню трудомісткості облікової праці бухгалтера, і прискорить процес одержання інформації, необхідної для прийняття ефективних управлінських рішень.

Ще одним важливим завданням обліку розрахунків із ПДВ є удосконалення відображення на бухгалтерських рахунках операцій щодо оподатковуваних і неоподатковуваних операцій. Слід зауважити, що облік розрахунків за ПДВ ведеться на підприємстві у розрізі таких субрахунків:

- 641 «Розрахунки за податками» – відображається сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету;

- 643 «Податкові зобов'язання» – за дебетом цього субрахунку відображається нарахування ПДВ при отриманні передоплати від покупців (замовників) за товари (послуги), за кредитом – їх списання при відвантаженні товарів (виконанні робіт, наданні послуг);

- 644 «Податковий кредит» – ведеться облік сум ПДВ, на які підприємство придбало право зменшити податкові зобов'язання.

Пропонуємо платникам ПДВ вести окремий облік оподатковуваних та неоподатковуваних ПДВ операцій, а для цього відкривати додаткові аналітичні рахунки II та III порядку до:

- рахунків обліку необоротних активів та запасів – для визначення вартості активів, що приймають участь у виробництві оподатковуваних та неоподатковуваних операцій;

- рахунків обліку доходів – з метою розмежування доходів отриманих від реалізації оподатковуваних (окремо за ставкою 20 %, 7% і 0 %) та неоподатковуваних операцій.

Такий підхід до обліку розрахунків за ПДВ дозволяє розмежувати частку податкового кредиту з ПДВ, яка підлягає визнанню і дозволяє зменшити суму ПДВ до перерахування в бюджет і частку, яка включається до первісної вартості придбаного активу або включається до складу витрат підприємства.

Список використаних джерел:

1. Білобровенко Т. В. Бухгалтерський облік і контроль розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економічних. наук: спец. 08.00.09 - «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / Т. В. Білобровенко К, 2019. – 22с.
2. Волошенюк І. Є. Організація бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економічних. наук: спец. 08.00.09 - «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / І.Є. Волошенюк К, 2017. – 20с.
3. Малишкін О. І. Облік і аудит податків в Україні: теорія, методологія, практика: монографія / О. І. Малишкін. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 376 с.
4. Уллубієва К. К. Бухгалтерський облік і контроль розрахунків за податком на додану вартість: організація та методика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.

економічних. наук: спец. 08.00.09 - «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / К. К. Уллубієва К, 2012. – 20с.

5. Шеремета В. П. Бухгалтерський облік податку на прибуток та відображення його у фінансовій звітності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економічних. наук: спец. 08.00.09 - «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / В. П. Шеремет К, 2018. – 20с.

6. Податковий кодекс України 02.12.2010 № 2755-VI
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення: 14.10.2020)